

Mere fart på byggeriet i landbruget

Danmarks største staldentreprenør, Gråkjær A/S, har ordrer for i alt en halv mia. kr. i ordrebogen

■ **LANDBRUG**
Af Bjarne Bang

Danmarks største staldentreprenør, byggerikoncernen Gråkjær A/S, har projekter for mere end en halv mia. kr. – eller godt på vej mod en hel årsomsætning – i ordrebogen. Halvdelen af opgaverne er for kunder i dansk og udenlandsk landbrug, og ifølge adm. direktør Jan Larsen har ordretilgangen fra danske landmænd de seneste tre-fire måneder været meget positiv.

“Ikke alene er der tendens til, at det er større projekter, der efterspørges. Der er også sket den ændring, at mens vi tidligere gav tilbud på masser

af projekter, som aldrig blev realiseret, så bliver stort set alle de projekter, vi regner på i dag, faktisk gennemført. Når de kommer, er miljøtilladelser osv. fra kommunen på plads, og deres bank har nikket til, at de kan gå i gang,” siger han.

Jan Larsen siger, at meget af det, der laves for tiden, handler om landmænd, som inden 1. januar 2013 skal have lavet nyt eller ændret, så de kan opfylde de nye EU-regler om, at diegivende søer skal gå løse i stalden.

Fremad siden efteråret

Direktør Bente Søgaard, Bygningskontoret Nord, der ejes af en række nordjyske landbrugsforeninger, bekræfter, at der bliver gennemført byggeri på landet – og en stor del

af projekterne drejer sig om 2013-problematikken.

“Vi er slet ikke på samme aktivitetsniveau som i 2007-2008, og det tror jeg ikke, vi kommer igen foreløbig. Men efter en periode, hvor tingene var lidt fastlåste, er det siden sidste efterår gået fremad. Mange landmænd er trængte, men billedet er mere nuanceret: Der er altid nogle, som har mulighed for at bygge, når de synes prisen m.v. er rigtig. Det er mest svinelandbrug, der gennemfører byggerier. Bortset fra nye stalde til ungdyr – som følge af nye regler om dyrevelfærd – er det længe siden vi har haft et stort projekt for en kvæglandmand,” siger Bente Søgaard.

Som omtalt i Børsen i går viser friske tal fra Videncentret for Landbrug, at indtjeningen stiger i erhvervet. Svin og mink trækker gennemsnittet op, mens mælk trækker ned.

Gråkjær A/S, som med domicil i Holstebro ejes af stifteren John Gråkjær, FIH samt en gruppe ledende medarbejdere, har i sit netop afsluttede regnskabsår, 2011/12, vendt de foregående to års samlede minus på over 40 mio. kr. før skat til et plus på 10 mio. kr. Samtidig med turnarounden er der lagt 100 mio. kr. til omsætningen, der blev på 649 mio. kr.

“Vi budgetterer med en omsætning i samme niveau i 2012/13, men med en halv mia.

Ifølge direktør i Bygningskontoret Nord, Bente Søgaard, er det mest svinelandbrug, der gennemfører nybyggerier. Arkivfoto: Steven Achiam

kr. plus i ordrebogen er det klart, at vi fortrøstningsfulde med hensyn til at nå budgetmålet,” siger økonomidirektør Esben Lindberg.

Vil have sikkerhed

Jan Larsen understreger dog, at han ikke gearer op, før der er sikkerhed for, at aktivitetsniveauet holder.

“Vi skal ikke have en karrusel, som folk skal ud af igen på stor høst. Men de høje temperaturer kom i vejen. Adm. direktør i C&C Commodities, Philip Engel Carlsson, påpeger, at hele 22 pct. af majsens på markerne i USA nu vurderes som dårlig eller meget dårlig, og at vejret er den afgørende drivkraft bag prisstigningerne.

Konsulent Jakob F. Kjærsgaard, Landboforeningen

“Det er længe siden, vi har haft et stort projekt for en kvæglandmand”

Bente Søgaard, direktør Bygningskontoret Nord

der tidligere var bundet helt op på udviklingen i landbruget, har spredt sig ud over erhvervsbyggeri, offentligt byggeri osv. Landbruget fyl-

der i dag ca. 50 pct. – og dansk landbrug igen halvdelen af det, svarende til 155-160 mio. kr.

Eksport og hjemmemarked fylder også totalt cirka lige meget. På landbrugs siden brugte Gråkjær, som i 2007/08 nåede over 1 mia. kr. i omsætning, en del ressourcer i f. eks. Rusland. Selskabet er stadig aktivt der og andre steder i Østeuropa, men kun med danske landmænd som kunder. Ellers er det for bøvet og risikabelt at gå ind i totalentrepriser på de markeder.

bjba@borsen.dk

Gråkjær A/S	Oms.		Egenk.		Balance		Ansatte	
	+19%	+30%	+25%	-37				
Koncern, mio. kr.	'11/12	'10/11			'11/12	'10/11		
Nettoomsætning	648,6	546,6	Egenkapital	32,7	25,1			
Drift - EBITDA	17,1	-14,6	Balancesum	154,9	123,8			
Af- & nedskrivn.	5,6	7,0						
Primær drift - EBIT	11,5	-21,6						
Resultat før skat	10,1	-22,9	EBIT-margin, pct.	1,8	-4,0			
Årets resultat	7,6	-16,9	EBITDA-margin, pct.	2,6	-2,7			
			Egenkap. forr. pct.	26,3	-95,8			
			Egenkandel, pct.	21,1	20,3			
			Antal ansatte	116	153			

Adm. direktør: Jan Larsen
Bestyrelsesform.: John Ross Graakjær

graakjaer.dk

Landbrugets afgrøder stiger mere i pris

■ **PRISUDVIKLING**
Af Bjarne Bang

Prisen på landbrugets afgrøder er steget markant med op til 20-25 pct. den seneste tid. Og meget tyder på, at priserne kan komme endnu højere op. Til glæde for plantavlerne, som sælger korn m.v., og til skade for de animalske landmænd, som skal købe korn, majs osv. til foder. Og måske i sidste ende til ærgrelse for forbrugerne, der risikerer højere priser.

“Lagrene er begrænsede. Trods finanskrisen har vi set en vækst i det globale forbrug – til bioenergi, konsum og foderbrug – så selv om det ser ud til, at den europæiske høst i år vil passe til vores forbrug, trækkes priserne op af udviklingen i USA, der er ramt af tørke. Der er i hvert

“Høje priser er ikke døgnflue,” siger konsulent Jakob F. Kjærsgaard, Kornbasen.dk. Foto: PR

af en bund under priserne,” siger koncerndirektør i DLG, Mogens Frederiksen.

Rekordstore amerikanske arealer med majs i år gav troen på stor høst. Men de høje temperaturer kom i vejen. Adm. direktør i C&C Commodities, Philip Engel Carlsson, påpeger, at hele 22 pct. af majsens på markerne i USA nu vurderes som dårlig eller meget dårlig, og at vejret er den afgørende drivkraft bag prisstigningerne. Konsulent Jakob F. Kjærsgaard, Landboforeningen

Gefion og Kornbasen.dk, forklarer, at der nærmest er forbundne kar, så prisudviklingen for én afgrødetype forplanter sig. Bliver majsens for dyr, erstattes en del af forbruget af hvede, og sådan fortsætter det.

“Alle afgrødenheder er aktuelt prisunderstøttede. Majshøsten i USA rammes af vejret, englænderne har haft den vådeste sommer siden 1860, og russerne har nedjusteret deres høstskon. Tidligere var markedspriserne sty-

ret af produktionen. Nu har vi ikke længere store lagre og kornbjerger, så bøtten er vendt, og priserne er styret af forbruget. I min optik betyder det, at det nuværende højprismarked ikke er en døgnflue,” siger han.

Hverken han eller andre vil byde på den danske kornhøst: “De to seneste år har mindst os om, at uanset hvor gode afgrøderne ser ud på markerne i juli, så kan en stor del af udbyttet være regnet væk i august,” siger Jakob han.

bjba@borsen.dk